

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Försäkringskassan

Yttrande över förslag till ändring i föreskrifter (FKFS 2014:1) om bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsnära stöd för återgång i arbete

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Föreskrifterna ändras med anledning av att förordning (2018:95) om ändring av förordning (2014:67) om bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsnära stöd för återgång i arbete träder ikraft den 1 juli 2018.

Enligt förslaget utvidgas stödet till att även omfatta planering, genomförande och uppföljning av åtgärder för återgång i arbete. Bidraget byter även namn till arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd. Enligt förslaget ska anordnaren som utför en rehabiliteringsinsats tillhandahålla arbetsgivaren information om utförda insatser i den omfattning som arbetsgivaren behöver för sin redovisning. Anordnare ska, liksom enligt gällande föreskrifter, vara godkänd av Försäkringskassan. Ett godkännande ges till anordnare under förutsättning att de uppfyller informationskraven om utförda insatser. Ett lämnat godkännande kan återkallas om anordnaren inte uppfyller kraven.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det framgår av konsekvensutredningen att bidraget för köp av arbetsplatsnära stöd för återgång i arbete finns sedan 2014. Syftet med bidraget är att förebygga sjukfall respektive att vid sjukfall öka arbetstagares möjligheter att återgå i arbete genom att stödja arbetsgivare att vidta tidiga och anpassade åtgärder.

Syftet med förslaget är att anpassa föreskrifterna till den nya förordning (2018:95) som träder ikraft den 1 juli 2018.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren uppger att det inte finns några alternativa lösningar, eftersom föreskrifterna måste ändras som en konsekvens av att överordnad förordning ändras. Det uppges vidare att om ändringen inte görs kommer det att saknas krav på redovisning av arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd, vilket skulle försvåra för Försäkringskassans kontroll av att bidraget utbetalats korrekt.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Förslagsställaren redovisar 6 § i nu gällande nationell förordning (2014:67) där det framgår att "stödet om bidrag till arbetsgivare för köp av arbetsplatsnära stöd för återgång i arbete ges i enlighet med Europeiska kommissionens beslut 2012/21/EU av den 20 september 2011 om tillämpningen av artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på statligt stöd i form av ersättning för allmännyttiga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse."

Det uppges vidare att den ändring i förordningen som träder ikraft den 1 juli 2018 inte innebär någon förändring av överensstämmelsen med EU-rätten.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det framgår av konsekvensutredningen att förslagets ikraftträdande planeras äga rum samtidigt som den nya förordningen träder ikraft, det vill säga den 1 juli 2018. Äldre bestämmelser ska, enligt förslaget, fortsätta att gälla avseende bidrag för köp av arbetsplatsnära stöd.

Förslagsställaren gör bedömningen att inga ytterligare informationsinsatser från Försäkringskassans sida behövs utöver vad som krävs med anledning av ändringarna i förordningen.

Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om förslagsställaren hade beskrivit vilka informationsinsatser som är planerade med anledning av ändringarna i förordningen.

Regelrådet finner likväl att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslagsställaren uppger i sin konsekvensutredning att förslaget berör de arbetsgivare som enligt förordningen kan beviljas bidrag. Arbetsgivarna uppges finnas både inom offentlig och privat sektor.

Under år 2016 beviljades 780 arbetsgivare bidrag till cirka 48 miljoner kronor till arbetsplatsnära stöd. Anslaget för år 2016 var totalt 100 miljoner kronor. Kommuner och landsting beviljades 48 respektive 10 procent av det totalt beviljade bidraget och privata företag beviljades 38 procent samt statlig förvaltning 4 procent.

Huvuddelen av arbetsgivarna som beviljades bidrag för år 2015 var arbetsgivare med minst 200 anställda (62 procent). Största enskilda gruppen var, enligt förslagsställaren, arbetsgivare med fler än 500 anställda (41 procent). Små företag med en till nio anställda utgjorde tre procent av de som beviljades arbetsplatsnära stöd. Anslaget för år 2018 uppges vara 118 miljoner kronor.

Förslaget uppges även beröra anordnare som är godkända av Försäkringskassan och som ska utföra tjänster i form av ett arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd, eftersom de ska förse arbetsgivaren med underlag till redovisningen. Anordnare finns, enligt förslagsställaren, inom olika branscher, både i offentlig och privat sektor och kan vara företag av varierande storlek. Det uppges finnas cirka 200 godkända anordnare.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Förslagsställaren uppger att en omstrukturering av regleringen har skett i föreskrifterna och en ny uppdelning i fler paragrafer och rubriker har gjorts i syfte att underlätta för arbetet med redovisning. Försäkringskassan har också tagit fram nya blanketter som ska underlätta både för arbetsgivare och anordnare. Även om stödområdena har utvidgats till att även omfatta planering, genomförande och uppföljning av åtgärder för återgång i arbete bedömer förslagsställaren att förslaget har begränsade konsekvenser för arbetsgivares och anordnares administrativa börda.

Regelrådet anser att förslagsställaren borde ha redovisat den ökade tidsåtgången som det tar för anordnarna att ta fram och sammanställa redovisningen enligt de nya kraven. En beräkning av den administrativa kostnaden borde också redovisats samt en bedömning av de mindre företagens möjligheter att hantera kostnadsökningen. Regelrådet saknar därutöver redovisning av vilka uppgifter som avses när förslagsställaren gör bedömningen att förslaget har begränsade konsekvenser för arbetsgivarnas börda. Sammantaget saknar Regelrådet möjlighet att bedöma de administrativa kostnader som förslaget medför.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets administrativa kostnader är bristfällig.

Andra kostnader och verksamhet

Regelrådet kan konstatera att det saknas redovisning av förslagets påverkan på företagens andra kostnader och verksamhet, samtidigt som det står klart att förslaget medför att bidrag för stödinsatser nu utvidgas till att även gälla för planering, genomförande och uppföljning av åtgärder för återgång i arbete.

Förutom att förslaget bidrar till att arbetsgivare i fler fall än tidigare kan få hel eller delvis täckning för vissa utgifter i samband med sjukfall, torde förslaget sannolikt även bidra till att fler arbetstagare som drabbas av sjukfall tidigare kan återgå i arbete, vilket även det gynnar arbetsgivarna. Regelrådet anser att förslagsställaren borde ha redovisat i vilken utsträckning en ansökan resulterar i ett bidrag och om bidragen täcker arbetsgivarens kostnader eller endast delvis täcker dessa. Regelrådet efterlyser även en bedömning av skillnaden som uppstår gällande de kostnads- och verksamhetsmässiga konsekvenserna för arbetsgivarna när stödet nu ska omfatta fler områden.

Regelrådet anser därutöver att Försäkringskassan borde ha kunnat göra en bedömning av hur förslaget påverkar de godkända anordnarnas ökade affärsmöjligheter, trots den ökade administrativa bördan.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets andra kostnader och verksamhet är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren gör i sin konsekvensutredning bedömningen att förslaget inte påverkar företagens konkurrensförhållanden.

Regelrådet anser att förslagsställarens bedömning bör motiveras. Då det saknas viktig redovisning av förslagets kostnads- och verksamhetsmässiga konsekvenser, kan Regelrådet heller inte utesluta att det, exempelvis i fallet med mindre anordnare, kan finnas konkurrenspåverkan i förhållande till större anordnare.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren bedömer i sin konsekvensutredning att förslaget inte påverkar företagen i övrigt.

Regelrådet finner inte någon anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning, varför förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på företagen i andra avseenden bedöms vara godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren bedömer i konsekvensutredningen att det inte behöver tas någon hänsyn till små företag.

Regelrådet kan dock konstatera att förslagsställaren redogör för de strukturella förändringarna som gjorts av föreskrifterna, liksom framtagandet av en ny redovisningsblankett, vilket i båda fallen gjorts i syfte att göra bestämmelserna mer lättillgängliga och underlätta arbetet med redovisning. Regelrådet finner därför ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning.

Regelrådet finner därmed att förslagsställarens redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren på ett godtagbart sätt redovisar flera punkter i sin konsekvensutredning. Det kan emellertid även konstateras att det helt saknas redovisning som skulle skapat förståelse för vilka administrativa och andra kostnader samt vilka verksamhets- och konkurrensmässiga konsekvenser förslaget beräknas få för berörda företag. Regelrådet har därför ingen möjlighet att bedöma dessa konsekvenser.

Regelrådet vill därutöver förtydliga att alla betydande kostnadsförändringar, det vill säga även kostnadsminskningar, alltid ska redovisas.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 9 maj 2018.

I beslutet deltog Claes Norberg ordförande, Hanna Björknäs, Yvonne von Friedrichs och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Annika LeBlanc.

Claes Norberg
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande